

Speciale kwalificatie in de neuromyologie

Het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie heeft, gehoord het Consilium Neurologicum, met instemming kennisgenomen van de voorstellen tot een speciale kwalificatie op het gebied van neuromusculaire ziekten zoals deze zijn geformuleerd door het Spierziekten Centrum Nederland.

1. Definitie

De neuromyologie is het onderdeel van de Neurologie dat zich bezighoudt met de diagnostiek en zorg voor patiënten (volwassenen en kinderen) met neuromusculaire ziekten.

2. Inleiding

Neuromusculaire ziekten (spierziekten) zijn aandoeningen van perifere motorische neuronen, van het perifere zenuwstelsel en van de dwarsgestreepte (skelet)spieren. Nederland telt naar schatting 200.000 patiënten met een neuromusculaire ziekte. Er zijn meer dan 600 verschillende ziektebeelden beschreven. Vele hiervan zijn zeldzaam. Zeldzame neuromusculaire ziekten behoeven door hun veelal erfelijke karakter zorgvuldige diagnostiek ten einde erfelijkheidsadvisering mogelijk te maken. Het diagnosticeren, adviseren en behandelen van een aanzienlijk deel van de patiënten met een neuromusculaire ziekte vergt specifieke kennis. In de meeste academische centra is een beperkt aantal neurologen met bijzondere kennis van neuromusculaire aandoeningen werkzaam. Continuïteit en kwaliteit van de zorg voor patiënten met neuromusculaire ziekte, alsmede het patiëntgebonden onderzoek en het onderwijs op dit gebied zijn afhankelijk van voldoende kritische massa. Gezien de prevalentie van de totale groep neuromusculaire patiënten worden ook niet-academische opleidingen neurologie en grote neurologische afdelingen zonder opleidingsbevoegdheid regelmatig met neuromusculaire problematiek geconfronteerd, waardoor behoefte ontstaat aan nadere scholing in de neuromyologie. Dit sluit volledig aan bij de tendens om binnen afdelingen/maatschappen accenten met betrekking tot specifieke belangstellingsgebieden in het moederspecialisme neurologie aan te brengen.

3. Doelstelling

Doelstelling van deze speciale kwalificatie is het opleiden van getalenteerde en gemotiveerde jonge neuromyologen om zo te komen tot een kwaliteitsverbetering van de patiëntenzorg op het gebied van neuromusculaire ziekten en van het onderzoek binnen het Spierziekten Centrum Nederland.

4. Eisen voor speciale kwalificatie in de neuromyologie

A. Eisen met betrekking tot de opleiding

A1. Vooropleiding en ervaring

De speciale kwalificatie in de neuromyologie kan uitsluitend worden aangeboden aan en gevolgd door neurologen en valt derhalve buiten de reguliere opleiding in de neurologie. De scholing tot neuromyoloog vindt doorgaans plaats door middel van een spierziekten fellowship. Kandidaten dienen aantoonbaar belangstelling te hebben voor spierziekten en ambitie te hebben om daar in de

toekomst verder mee te gaan. Dit moet uit het curriculum blijken (bijv. artikel, verdiepingsstage, promotieonderzoek).

Kandidaten melden zich bij voorkeur aan voor het fellowship vanaf 1 jaar voor afronding van de opleiding neurologie tot 3 jaar na afronding van de opleiding neurologie.

A2. Duur

De duur van de speciale kwalificatie in de neuromyologie bedraagt 1 jaar op fulltime basis.

A4. Structurering

Het spierziekten fellowship is bedoeld als verdiepend voor wat betreft kennis en vaardigheden en moet als zodanig zichtbaar onderscheidend zijn van de etalagestage zoals die binnen de opleiding neurologie gevolgd kan worden. De periode waarin het fellowship zal worden gevolgd dient daarom aantoonbaar te worden besteed aan verdieping wat betreft de kennis en vaardigheden van neuromusculaire ziekten. Dit betreft onder andere ook neuromusculaire ziekten op de kinderleeftijd, revalidatiegeneeskunde en klinische genetica (counseling).

Het scholingsprogramma dient de volgende onderdelen te omvatten:

- Opdoen van kennis in en ervaring met neuromusculaire diagnostiek (volwassenen en kinderen). Tijdens de opleiding dienen tenminste 100 nieuwe patiënten met neuromusculaire problematiek met voldoende variatie worden gezien.
- Opdoen van kennis in en ervaring met specifieke neuromusculaire diagnostische technieken (zoals elektrofysiologische technieken, beoordeling spier- en zenuwbipten, beeldvorming skeletmusculatuur, interpretatie van uitslagen van genetisch onderzoek).
- Opdoen van ervaring met specifieke neuromusculaire curatieve en symptomatische behandelingsmogelijkheden. Dit betreft zowel medicamenteuze behandeling als behandeling door een revalidatieteam. Dit gebeurt ten dele door het vervolgen van patiënten met een medicamenteus behandelbare aandoening (zoals inflammatoire myopathieën en myasthenia gravis). Daarnaast dient de fellow een aantal keren een spreekuur van een neuromusculair revalidatiearts bij te wonen, bij voorkeur aangevuld door multidisciplinair overleg.
- Een nader overeen te komen deel van het programma kan aan een andere vorm van scholing worden besteed (onder meer participeren in wetenschappelijk onderzoek, klinische genetica/moleculaire genetica/kinderneuromusculaire ziekten).
- De specifieke expertise en werkwijzen kunnen per spierziekten centrum verschillen. Het strekt daarom sterk tot de aanbeveling dat het spierziekten fellowship niet alleen in het 'eigen spierziekten centrum', maar ook gedeeltelijk in één van de andere spierziekten centra wordt gevolgd.
- Bijwonen van de bijeenkomsten van de Belgische-Nederlandse studieclub.
- Gedurende het fellowship wordt voorts actief meegewerkt aan minimaal één activiteit van het Spierziekten Centrum Nederland (website, symposium, werkconferentie, richtlijn).
- Bijwonen van een internationaal congres of summer school, bijv. World Muscle Society congres + pre-congres teaching course, Peripheral Nerve Society congres, International Congress on Neuromuscular Diseases + pre-congres teaching course, Institute of myology summer school etc.
- Het schrijven van een artikel, presenteren van een poster of geven van een presentatie op een (inter)nationaal symposium.
- Het bijwonen van het SCN jaarsymposium neuromusculaire aandoeningen en het SCN research symposium.
- De kwaliteit van de aangeboden scholing in de neuromyologie valt onder de verantwoordelijkheid van de opleider van de neuromusculaire opleidingsinrichting.

B. Eisen met betrekking tot de opleider**B1.**

Voor de erkenning als opleider in de neuromyologie is vereist dat de specialist tenminste vijf jaar betrokken is geweest bij, en daardoor ruime ervaring heeft in, de diagnostiek en behandeling van patiënten met neuromusculaire ziekten.

Tevens dient de opleider bewezen voortdurende belangstelling voor wetenschappelijk onderzoek te hebben, met name op neuromusculair gebied, onder meer blijkend uit publicaties en voordrachten.

Naast de opleider dient nog tenminste één ander staflid in bijzondere mate betrokken te zijn en daardoor ruime ervaring te hebben in de diagnostiek, behandeling en begeleiding van neuromusculaire patiënten.

B2.

De erkenning als opleider voor de neuromyologie kan slechts worden gegeven indien tevens de inrichting wordt erkend als expertisecentrum voor neuromusculaire aandoeningen.

B3.

De erkenning als opleider wordt verleend voor een periode van telkens vijf jaar en uiterlijk tot de datum waarop de opleider met pensioen gaat.

B4.

De erkenning van een neuromusculaire opleidingsinrichting en de erkenning tot opleider in de neuromyologie worden verleend door het bestuur van de Nederlandse Vereniging van Neurologie, gehoord de beoordelingscommissie 'speciale kwalificatie in de neuromyologie'.

C. Eisen met betrekking tot de opleidingsinrichting**C1.**

Aan de inrichting moet een NFU/ERN expertisecentrum voor neuromusculaire aandoeningen verbonden zijn. In dit centrum dienen jaarlijks tenminste 500 nieuwe patiënten met neuromusculaire problematiek met voldoende variatie te worden beoordeeld.

Binnen de inrichting moet het centrum kunnen samenwerken met:

- Een neuropatholoog met deskundigheid op het gebied van afwijkingen van de dwarsgestreepte musculatuur en zenuwen; deze neuropatholoog en het hem ter beschikking staande laboratorium moeten vertrouwd zijn met alle moderne technieken ter beoordeling van spier- en zenuwbipten, zoals enzymhistochemie, immunocytochemie, elektronenmicroscopie.
- Een afdeling kinderneurologie met ruime ervaring aangaande de diagnostiek en behandeling van patiëntjes met neuromusculaire ziekten.
- Een afdeling klinische genetica met ruime ervaring ten aanzien van het verstrekken van erfelijkheidsadviezen aan patiënten met neuromusculaire ziekten en aan familieleden van neuromusculaire ziekten patiënten.
- Een afdeling revalidatie met ruime ervaring ten aanzien van de behandeling van patiënten met neuromusculaire ziekten.
- Een afdeling klinische neurofysiologie met speciale aandacht en faciliteiten voor het onderzoek van neuromusculaire ziekten.

N.B. Opleidingsinstituten zijn virtueel, hetgeen impliceert dat twee ziekenhuizen één opleidingsinstituut kunnen vormen.

5. Beoordeling spierziekten fellowship

5.1:

De beoordelingscommissie

De leden van de beoordelingscommissie 'speciale kwalificatie in de neuromyologie' worden door het bestuur van het Spierziekten Centrum Nederland benoemd

De beoordelingscommissie bestaat uit drie leden.

Deze drie leden representeren drie verschillende neuromusculaire expertisecentra

De benoeming is voor een termijn van 4 jaar en kan in principe worden verlengd met maximaal twee periodes van 2 jaar

Opvolging van de leden van de beoordelingscommissie vindt dakpansgewijs plaats, waarbij eens per 2 jaar een nieuw lid kan worden aangesteld

De representatie van de neuromusculaire expertisecentra is evenredig over de tijd en rouleert bij het benoemen van nieuwe leden.

De beoordelingscommissie beoordeelt aan de hand van de beoordeling van de opleider en van patiëntverslagen die door de spierziekten fellow in een portfolio zijn verzameld of de 'nader in de neuromyologie geschoolde' neuroloog aan de hieronder geformuleerde eindtermen voldoet

Indien een lid van de beoordelingscommissie direct belanghebbende is (bijv de opleider), dan onthoudt dit lid zich van deelname aan de beoordeling

Mocht er bij een beoordeling door 2 leden geen consensus worden bereikt dan zal vanuit het bestuur van SCN een derde externe beoordelaar (afkomstig uit een ander neuromusculair expertisecentrum) toegevoegd worden.

5.2. opleidingsplan , tussentijdse- en eindbeoordeling

De fellow heeft een opleidingsplan uitgewerkt (startdatum, geplande activiteiten, perioden/dagen (fte) waarin in stage wordt gelopen in een ander spierziektencentrum en/of stage wordt gelopen in een van de deelgebieden (zoals bijv. kinderneuromyologie) max. 2 A4).

Na drie maanden beoordeelt de opleider of de fellow geschikt en in staat is om de 'nadere scholing in de neuromyologie' voort te zetten. Aan het einde van het jaar 'speciale kwalificatie in de neuromyologie' beoordeelt de beoordelingscommissie aan de hand van de beoordeling van de opleider en van patiëntverslagen die door de spierziekten fellow in een portfolio zijn verzameld of de 'nader in de neuromyologie geschoolde' neuroloog aan de hieronder geformuleerde eindtermen voldoet (evaluatie door middel van toetsing). Ten bewijze hiervan zal door het bestuur van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie een certificaat worden verleend, gehoord de beoordelingscommissie 'speciale kwalificatie in de neuromyologie'.

6. Eindtermen van de speciale kwalificatie in de neuromyologie

- De neuroloog, nader geschoold in de neuromyologie bezit voldoende kennis en vaardigheden om de grote diversiteit aan neuromusculaire ziekten te diagnosticeren.
- Hij/zij heeft specifieke deskundigheid op het gebied van therapie bij neuromusculaire aandoeningen en ervaring op het gebied van de begeleiding van patiënten met chronische, vaak erfelijke, neuromusculaire ziekten.
- Hij/zij heeft affiniteit met en kennis genomen van de werkterreinen van de neuromyologie bij kinderen, van de genetica en de revalidatiegeneeskunde.

**SPIERZIEKTEN CENTRUM
NEDERLAND**

Nederlandse Vereniging
voor Neurologie

7. Retrograde erkenning

Retrograde certificering geschiedt door de Nederlandse Vereniging voor Neurologie gehoord de Beoordelingscommissie Neuromyologie van Spierziekten Centrum Nederland. Besluitvorming hieromtrent vindt plaats op basis van een curriculum vitae waaruit blijkt dat de hierboven genoemde eindtermen in een erkende opleidingsinrichting zijn behaald.

De bescheiden voor de retrograde erkenning kunnen worden gemaild naar:

Spierziekten Centrum Nederland

O.v.v. Retrograde erkenning

info@spierziektencentrum.nl

Daar de aantekening neuromyoloog geen door MSRC erkend specialisme of aandachtsgebied is, blijft de neuromyoloog neuroloog. De registratie in de neuromyologie blijft een bevoegdheid van de Nederlandse Vereniging voor Neurologie